

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Rev 273/2021-3

REPUBLIKA HRVATSKA
R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Željka Glušića predsjednika vijeća, dr. sc. Ante Perkušića člana vijeća i suca izvjestitelja, Renate Šantek članice vijeća, Željka Šarića člana vijeća i Željka Pajalića člana vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice Đ. K. L. iz S., OIB ..., koju zastupa punomoćnik D. C., odvjetnik u S., protiv tuženika P. d.o.o., P., OIB ..., kojeg zastupa punomoćnik V. K., odvjetnik u S., radi utvrđenja nedopuštenosti otkaza ugovora o radu i dr., odlučujući o reviziji tuženika protiv presude Županijskog suda u Sisku poslovni broj Gž R-6/20-3 od 14. prosinca 2020., kojom je preinačena presuda Općinskog suda u Sisku, poslovni broj Pr-230/16 od 26. siječnja 2018., u sjednici održanoj 7. srpnja 2021.,

r i j e š i o j e:

I. Ukida se presuda Županijskog suda u Sisku poslovni broj Gž R-6/20-3 od 14. prosinca 2020. i predmet vraća drugostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

II. O troškovima parničnog postupka koji su nastali u povodu izjavljene revizije odlučit će se u konačnoj odluci.

Obrazloženje

1. Prvostupanjskom presudom suđeno je:

„I/ Odbija se tužbeni zahtjev tužiteljice Đ. K. L. koji glasi:

"Poništava se Odluka o izvanrednom otkazu Ugovora o radu broj: 66/14 tuženika P. d.o.o. OIB: ..., P., od 17. listopada 2014., kao i Odluka Nadzornog odbora tuženika od 13. studenog 2014., kojim je odbijen zahtjev za zaštitu prava tužiteljice Đ. K. L. OIB: ..., iz S., kojom se tužiteljici Đ. K. L., zaposlenoj na radnom mjestu voditelja kontrole kvalitete vode i odvodnje, otkazuje Ugovor o radu sklopljen 1. rujna 2008. godine, te se nalaže tuženiku vraćanje tužiteljice na posao u roku od 8 dana, na radno mjesto na kojem je radila prije donošenja Odluke o otkazu Ugovora o radu.

Tuženik je dužan tužiteljici naknaditi troškove parničnog postupka, u roku od 8 dana pod prijetnjom ovrhe."

II/ Nalaže se tužiteljici Đ. K. L. da tuženiku P. d.o.o. naknadi parnični trošak u iznosu od 2.500,00 kuna, u roku od 8 dana."

2. Drugostupanjskom presudom suđeno je:

„I. Uvažavaju se žalbe tužiteljice Đ. K. L., preinačuje presuda Općinskog suda u Sisku broj: Pr-230/2016 od 26. siječnja 2018., te se sudi:

Poništava se odluka o izvanrednom otkazu ugovora o radu broj: 66/14 tuženice P. d.o.o., OIB: ..., P., od 17. listopada 2014., kao i Odluka Nadzornog odbora tuženika od 13. studenog 2014., kojim je odbijen zahtjev za zaštitu prava tužiteljice Đ. K. L. OIB: ..., iz S., kojom se tužiteljici Đ. K. L., zaposlenoj na radnom mjestu voditelja kontrole kvalitete vode i odvodnje, otkazuje Ugovor o radu sklopljen 1. rujna 2008. godine, te se nalaže tuženiku vraćanje tužiteljice na posao u roku od osam dana, na radno mjesto u skladu sa stručnom spremom i radnom sposobnošću tužiteljice.

Višak tužbenog zahtjeva, u dijelu kojim tužiteljica traži da se tuženici naloži vratiti tužiteljicu na rad, na radno mjesto na kojem je radila prije donošenja odluke o otkazu ugovora o radu, odbija se kao neosnovan.

Tuženica je dužna tužiteljici naknaditi trošak postupka u iznosu od 2.500,00 kn, u roku od osam dana.

Odbija se zahtjev tuženice za naknadu troškova postupka kao neosnovan.

II. Tuženica je dužna naknaditi tužiteljici trošak žalbe u iznosu od 750,00 kn, u roku od osam dana."

3. Protiv drugostupanjske presude reviziju iz čl. 382. a Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19 - dalje: ZPP) je podnio tuženik zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se drugostupanjska presuda preinači ili ukine i predmet vrati drugostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

4. U odgovoru na reviziju, podnesem po punomoćniku i osobno, tužiteljica osporava istaknute navode tuženika, s prijedlogom da ovaj sud reviziju tuženika odbije kao neosnovanu odnosno „potvrdi drugostupanjsku presudu“.

5. Revizija je osnovana.

6. Predmet spora je zahtjev tužiteljice na utvrđenje nedopuštenosti izvanrednog otkaza ugovora o radu na neodređeno vrijeme kojeg je tuženik dao tužiteljici odlukom od 17. listopada 2014. te zahtjev tužiteljice za povratak na posao.

7. Između stranaka nije sporno da je 1. rujna 2008. tužiteljica s tuženikom sklopila ugovor o radu na neodređeno vrijeme, da je radila na radnom mjestu voditelja kontrole kvalitete vode i odvodnje te da je 17. listopada 2014. tuženik donio odluku o izvanrednom otkazu ugovora o radu tužiteljici zbog osobito teške povrede radne obveze time što je: - dana 10. listopada 2014. oko 20,00 sati nazvala direktora tuženika Z. M., opsovavši mu mater nastavila vikati u slušalicu pitajući ga „gdje mu je B.“, a što je naknadno nakon što je direktor došao u prostorije tvrtke i ponovila u nazočnosti radnika I. B., a čime je obzirom na svoje radno mjesto ovim postupanjem narušila standarde ponašanja, ugled i autoritet poslodavca na način da je bez ikakvog razloga verbalno vrijeđala direktora društva te - dana 14. listopada 2014. predala evidenciju radnog vremena za 9. mjesec 2014. u kojoj je navela da je radila sve radne dane, iako prema prijavi radnika nije došla na posao određene dane koji su po datumima navedeni, čime je davala lažnu evidenciju radnog vremena i nije pravilno popunjavala podatke o svom boravku na radnom mjestu i tako zloupotrijebila položaj i prekoračila ovlasti. Sporno je postojanje opravdanog razloga za izvanredni otkaz ugovora o radu.

8. Prvostupanjski sud, u odnosu na izvanredni otkaz tužiteljici zbog uvreda upućenih direktoru tuženika 10. lipnja 2014., ocjenom provedenih dokaza u bitnom zaključuje da se u konkretnom slučaju radi o neprimjerenom i nepoželjnom ponašanju tužiteljice, kao radnice tuženika, prema direktoru tuženika, upravo na radnom mjestu i vezano za poslovni proces tuženika, koje narušava ugled i dignitet poslodavca te koje se ima smatrati osobito teškom povredom obveze iz radnog odnosa zbog koje, uz uvažavanje svih okolnosti i interesa obiju ugovornih stranaka, nastavak radnog odnosa nije moguć sukladno odredbi čl. 116. st. 1. i 2. Zakona o radu („Narodne novine“, broj: 93/14 – dalje: ZR) u vezi s odredbama čl. 91. i 92. Pravilnika o radu tuženika od 16. lipnja 2010.

Prvostupanjski sud nadalje utvrđuje da je radnik tuženika M. G. vodio evidenciju o dolascima i odlascima posla tužiteljice upravo po nalogu direktora tuženika; da prema toj evidenciji tužiteljica nije došla na posao šest radnih dana tijekom mjeseca rujna 2014., za koje je tužiteljica poslodavcu dostavila evidenciju da je radila; da za dvanaest dana mjeseca rujna i listopada 2014. tužiteljica nije poštovala radno vrijeme od osam sati dnevno, a za koje dane je tužiteljica poslodavcu dostavila evidenciju kao da je radila osam sati dnevno; da tužiteljica, utoliko što iskazuje da je dio njezinog posla i rad na terenu odnosno suradnja s drugim ustanovama, nije obrazložila u koje je točno dane bila službeno odsutna, zbog kojih radnih zadataka, s kime je to točno službeno surađivala i zašto o svojoj odsutnosti s radnog mjesta nije obavijestila odgovornu osobu – direktora tuženika.

Stoga je zaključak tog suda da je odluka tuženika o izvanrednom otkazu ugovora o radu dopuštena i zakonita i u odnosu na izvanredni otkaz tužiteljici zbog neopravdanih izostanaka tužiteljice s posla te dostavljanja od strane tužiteljice poslodavcu evidencije kao da je radila, u dane i u vrijeme kada je izostala s posla, a

koja povreda radne obveze se također ima smatrati osobito teškom povredom obveze iz radnog odnosa zbog koje, uz uvažavanje svih okolnosti i interesa obiju ugovornih stranaka, nastavak radnog odnosa nije moguć. Shodno navedenom, a cijeneći i činjenicu da se poslodavac savjetovao s radničkim vijećem koje je dalo suglasnost na namjeravani otkaz, kao i da je tužiteljici prethodno (9. rujna 2011.), izrečeno upozorenje zbog povrede radnih obveza, prvostupanjski sud je odbio tužbeni zahtjev tužiteljice, kao neosnovan.

9. Drugostupanjski sud preinačava prvostupanjsku odluku i prihvaća zahtjev tužiteljice na temelju sljedećih utvrđenja i zaključaka:

- da je do verbalnog sukoba između tužiteljice i direktora tuženika došlo u kasnim večernjim satima 10. listopada 2014., a već sutradan, 11. listopada 2014. u 10,00 sati održana je sjednica Nadzornog odbora tuženice na kojoj je direktor tuženice upoznao nazočne sa spornim događajem vezano za tužiteljicu te istovremeno predložio izmjenu sistematizacije i organizacije poslova, navodeći da i inače nije zadovoljan s radom toga Odjela, u okviru koje je ukinut upravo Odjel kojem je voditelj bila tužiteljica i radno mjesto voditelja Odjela, na kojem je ona radila prije otkazivanja ugovora o radu te je taj Odjel objedinjen u Odjel proizvodnje i distribucije vode i odvodnje, u kojem je za voditelja imenovan Z. P., a ne tužiteljica ili tadašnji voditelj nekog drugog odjela kod tuženice,

- da je iskaz direktora tuženika Z. M., u dijelu da mu nije poznat uzrok svega toga, da do tada nije imao nekakvih problema s tužiteljicom, da je nakon razmišljanja tu noć i još osam dana zašto je do toga došlo, smatrao da nije moguća njihova daljnja suradnja, protivan provedenim dokazima,

- da je tuženica dokazala da je tužiteljica svojim neprimjerenim ponašanjem direktoru tuženika počinila težu povredu radne obveze,

- da ukoliko je tužiteljica prilikom kontrole radnika koji rade u odjelu čiji je ona bila voditelj ustanovila da netko od radnika nije nazočan na svom radnom mjestu, mogla je poduzeti odgovarajuće mjere radi utvrđivanja razloga izostanka s rada, pa sve do izricanja stegovnih mjera,

- da je pozivanje direktora tuženika, u kasnim večernjim satima, izvan radnog vremena i radnog vremena direktora tuženika, uz izgovorene psovke, bilo potpuno nepotrebno i predstavlja po ocjeni tog suda krajnje neprihvatljivo ponašanje, imajući u vidu da je tužiteljica visoko obrazovana osoba, koja je nekoliko godina obavljala odgovorne poslove kod tuženice, kao voditelj jednog od važnijih odjela,

- međutim da tuženik nije dokazao da je time nanesena šteta i/ili narušen ugled tuženika kao poslodavca tužiteljice ili direktora tuženika osobno, u mjeri da bi takvo postupanje tužiteljice samo po sebi predstavljalo opravdan razlog za izvanredni otkaz ugovora o radu,

- da je popis izostanaka tužiteljice s rada, potpisan od strane radnika tuženice dostavljen tuženiku 15. listopada 2014., dakle, nakon spornog događaja između tužiteljice i direktora tuženika,
- da nitko od potpisanih radnika nije bio ovlašten voditi evidenciju o dolasku i prisutnosti tužiteljice na radu, već je tužiteljica bila odgovorna za svoj rad i postupanje neposredno direktoru tuženika, a način evidencije radnika na radu, praćenjem putem kamera i evidentiranje karticom, promijenjen je nakon donošenja odluke o otkazu ugovora o radu, što je u svom iskazu potvrdio i direktor tuženika,
- da je iskaz svjedoka M. G. protivan drugim provedenim dokazima pa i samoj odluci tuženika od 15. rujna 2015., da u trenutku sastavljanja te evidencije nisu bile postavljane kamere i uvedene kartice radi evidencije radnog vremena,
- da je evidencija nevjerodostojna jer je sastavljena i potpisana od strane neovlaštenih osoba, bez ikakve provjere točnosti upisanih i potpisanih podataka,
- da tuženik nije dokazao da je tužiteljica vodila evidenciju radnog vremena kako joj je to stavljeno na teret, odnosno da je tužiteljica izostala s rada kako je to navedeno u evidenciji,
- da tuženik nije prilikom izvanrednog otkazivanja ugovora o radu tužiteljici stavio na teret neopravdano izostajanje s rada, već da je zloupotrijebila položaj i prekoračila ovlasti pišući sebi u evidenciji da radi, iako ne radi, čime je počinila osobito tešku povredu radne obveze u smislu čl. 92. Pravilnika o radu tuženika,
- da predmet ovog spora nije utvrđenje je li tužiteljica u sporne dane bila na radnom mjestu ili je obavljala svoje radne obveze izvan poslovnih prostorija tuženika, kako je to tužiteljica navela u svojoj obrani, već je li pravilno vodila evidenciju o prisutnosti na radu,
- da je tuženica tužiteljici stavila na teret da je evidenciju radnog vremena vodila protivno odredbama Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima („Narodne novine“, broj 66/10), iako je isti prestao važiti stupanjem na snagu Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima („Narodne novine“, broj 37/11),
- da je tuženik vođenje evidencije o radnom vremenu organizirao protivno važećem Pravilniku, ali i čl. 5. ZR-a,
- da poslodavac u ovakvom slučaju nije ovlašten odlučivati koji će Pravilnik primijeniti, prema tome čije odredbe su prihvatljivije za poslodavca, već je dužan primjenjivati važeće propise, uključujući i navedene podzakonske akte,
- da u slučaju da je tužiteljica i vodila evidenciju prisutnosti na radu u skladu s uputama poslodavca, to bi bilo protivno važećim propisima, tako da počinjenje povrede radne obveze, u odnosu navođenje evidencije o prisutnosti na radu, kako je to tužiteljici stavljeno na teret, tuženik nije dokazao,

- da ukoliko je direktor tuženika, kao nadređeni tužiteljici bio nezadovoljan njezinim radom i primao prigovore drugih radnika na rad tužiteljice, odnosno ako je postojala osnovana sumnja da ista ne obavlja povjerene poslove u skladu s pravilima struke i potrebama proizvodnog procesa, odgovornost tužiteljice trebalo je utvrditi u skladu s odredbama ZR i Pravilnika, odnosno da li je, kada i na koji način tužiteljica počinila teže povrede radne obveze i shodno tome poduzeti odgovarajuće mjere, što posebno vrijedi u slučaju kada postoji osnovana sumnja na počinjenje osobito teških povreda radne obveze, za koje se radniku izriče najteža stegovna mjera, izvanredni otkaz ugovora o radu, bez obveze poštivanja propisanog otkaznog roka, kao što je ovdje slučaj, a ne izvanredno otkazati ugovor o radu na temelju neprovjerenih podataka, dostavljenih od strane neovlaštenih osoba,

- da je radničko vijeće tuženika dalo suglasnost za namjeravani izvanredni otkaz o radu tužiteljici, bez obveze poštivanja propisanog otkaznog roka, temeljem i dostavljene evidencije o radu, sastavljene od strane M. G., kao neovlaštene osobe, potpisane od strane istog i A. M., Ž. V. i B. J., a da prije potpisa te "evidencije" na zahtjev M. G., ostali potpisnici nisu ni provjerili što potpisuju, dakle, na temelju nepotpunih podataka odnosno protivno odredbi čl. 150. st. 4. ZR-a, slijedom čega je postupak savjetovanja s radničkim vijećem proveden protivno odredbama ZR-a o obvezi savjetovanja s radničkim vijećem i takva odluka je ništetna.

10. Prema odredbi čl. 116. st. 1. ZR-a poslodavac i radnik imaju opravdani razlog za otkaz ugovora o radu sklopljenog na neodređeno ili određeno vrijeme, bez obveze poštivanja propisanog ili ugovorenog otkaznoga roka (izvanredni otkaz), ako zbog osobito teške povrede obveze iz radnog odnosa ili zbog neke druge osobito važne činjenice, uz uvažavanje svih okolnosti i interesa obiju ugovornih stranaka, nastavak radnog odnosa nije moguć.

Također, odredbom čl. 91. st. 1. Pravilnika o radu tuženika propisano je da poslodavac i radnik mogu otkazati ugovor o radu sklopljen na neodređeno vrijeme ili određen vrijeme, bez obveze poštovanja propisanog ili ugovorenog otkaznog roka (izvanredni otkaz), ako zbog osobito teške povrede obveze iz radnog odnosa ili zbog neke druge osobito važne činjenice, uz uvažavanje svih okolnosti interesa obiju stranaka, nastavak radnog odnosa nije moguć. Osobito teške povrede iz radnog odnosa naznačene su u odredbi čl. 92. Pravilnika o radu.

11. Prema ocjeni ovog suda, opravdani razlog za izvanredni otkaz ugovora o radu predstavlja već i sama činjenica upućivanja psovki direktoru na način kako je to utvrđeno tijekom postupka, jer se već i takvo ponašanje radnika može okarakterizirati osobito teškom povredom obveze iz radnog odnosa odnosno drugom osobito važnom činjenicom zbog kojih, uz uvažavanje svih okolnosti i interesa obiju ugovornih stranaka, nastavak radnog odnosa nije moguć.

Pri tome valja istaknuti kako se možebitni problemi između radnika i direktora moraju rješavati u granicama pristojnog ponašanja. Stoga bi u slučaju nedoličnog ponašanja radnika prema poslodavcu odnosno direktoru kao nadređenoj osobi, poslodavac imao opravdani razlog za otkaz, pri čemu i eventualni problemi koji su prethodili

konkretnom verbalnom sukobu ne opravdavaju takvo tužiteljičino postupanje i ne predstavljaju dopustiv put zaštite prava iz radnog odnosa.

12. Nadalje, odredbom čl. 150. ZR-a propisano je da se prije donošenja odluke važne za položaj radnika poslodavac mora savjetovati s radničkim vijećem o namjeravanoj odluci te mora radničkom vijeću dostaviti podatke važne za donošenje odluke i sagledavanje njezinog utjecaja na položaj radnika (st. 1.). Podaci o namjeravanoj odluci moraju se dostaviti radničkom vijeću potpuno i pravodobno, tako da mu se omogući davanje primjedbi i prijedloga, kako bi rezultati rasprave stvarno mogli utjecati na donošenje odluke (st. 4.). Odluka poslodavca donesena protivno odredbama ovoga Zakona o obvezi savjetovanja s radničkim vijećem ništeta je (st. 12.).

Sukladno navedenim odredbama poslodavac je u obvezi savjetovati se o namjeravanoj odluci s radničkim vijećem prije donošenja odluke važne za položaj radnika i propuštanje takvog postupanja sukladno navedenim odredbama čini tu odluku ništetnom. Prilikom savjetovanja poslodavac mora radničkom vijeću dostaviti podatke koji su važni za donošenje odluke i sagledavanje njenog utjecaja na položaj radnika i to potpuno (svi podaci koji su poznati poslodavcu, a važni su za donošenje odluke) i pravodobno (da je radničkom vijeću omogućeno zauzimanje stava u propisanom roku za očitovanje), tako da mu se omogući davanje primjedbi i prijedloga, kako bi rezultati rasprave stvarno mogli utjecati na donošenje odluke.

Odredba čl. 150. st. 1. ZR-a ne propisuje koju dokumentaciju poslodavac mora dostaviti radničkom vijeću, a u okolnostima konkretnog slučaja - kada je tuženik radničkom vijeću priopćio namjeravanu odluku o otkazu ugovora o radu tužitelju, kao i razloge takve odluke, pri čemu je radničko vijeće izvršilo uvid u prijedlog odluke o namjeravanom otkazu ugovora o radu, obranu radnice, iskaze direktora tuženika i I. B., popis izostanaka s posla tužiteljice te evidenciju radnog vremena koju je potpisala tužiteljica te kada ne proizlazi da je radničko vijeće prigovorilo manjkavosti takvog priopćenja odnosno potpunosti dokumentacije, već je dalo suglasnost na namjeravani otkaz ugovora o radu zaključivši da se u navedenom slučaju radi o osobito teškim povredama radnih obveza, dodavši pritom da je i do sada primalo usmene pritužbe radnika na nekorektno ponašanje prema radnicima i zbog neredovitog dolaska na posao, dok je tužiteljica pisala kao da normalno radi (zapisnik, list 54 spisa), nije prihvatljivo obrazloženje drugostupanjskog suda da se tuženik nije savjetovao s radničkim vijećem na način propisan čl. 150. st. 4. ZR-a.

13. Pravo na ocjenu provedenih dokaza odredbama parničnog postupka pridržano je za nižestupanjske sudove koji prema svojem uvjerenju i na osnovu savjesne i brižljive ocjene odlučuju koje će činjenice uzeti kao dokazane (čl. 8. ZPP-a). Međutim, kod ocjene dokaza sud je ograničen obvezom da svoju ocjenu opravda jasnim, uvjerljivim i logičnim razlozima iz kojih bi se ta ocjena mogla provjeriti. Sud čini bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a jer presuda nema razloga o odlučnim činjenicama i onda kad sud nije obrazložio na čemu zasniva svoju ocjenu da određene činjenice važne za odluku smatra istinitima, odnosno kad ne postoje razlozi o tome kojim je dokazima sud poklonio vjeru, a kojima nije te iz kojih razloga je tako postupio. Stoga, a budući da se propuštanjem

iznošenja navedenih razloga drugostupanjska presuda ne može ispitati - čime je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a, valjalo je, primjenom odredbe čl. 394. st. 3. u vezi s čl. 394. st. 1. ZPP-a ukinuti drugostupanjsku presudu i predmet vratiti drugostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

14. U ponovljenom postupku drugostupanjski sud će postupiti u skladu s prethodno iznijetim shvaćanjem i razmotriti ono na što je u ovoj odluci ukazano, te ponovno odlučiti o zahtjevu tužiteljice, i to na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno, odnosno na temelju rezultata cjelokupnog postupka – odlukom o predmetu spora s obrazloženjem prema odredbi čl. 338. st. 4. ZPP-a.

15. Kako odluka o trošku postupka ovisi o konačnom rješenju spora, valjalo je ukinuti i odluku o parničnom trošku iz drugostupanjske presude te predmet i u tome dijelu vratiti drugostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje. Za konačnu odluku ostavljaju se i troškovi podnesene revizije (čl. 166. st. 3. ZPP-a).

Zagreb, 7. srpnja 2021.

Predsjednik vijeća
Željko Glušić, v.r.